

syn til det første Punktum mente, at man ikke burde kræve Nærværelse hos Præsten. Jeg ser selvfølgelig godt de Vanskeligheder, dette kan medføre, og jeg er bleven yderligere bestyrket deri ved den Forhandling, der er ført i Bladene om Lovforslaget, og som viser, hvad man kan vente sig fra adskillige Præsters Side, naar Folk komme til dem for at faa den Attest, vi skrive om; men jeg har ikke troet at kunne lade det fare af den Grund, at jeg har ikke syntes, man vel kunde tænke sig, at et Ægteskab af en offentlig Myndighed blev attesteret at være indgaaet mellem to Personer, uden at den offentlige Myndighed havde set disse to Personer vedkende sig deres Forehavende Ansigt til Ansigt. Jeg synes, der kan være Fare for, at der ellers kan komme til at foreligge en Forveksling. Dette har været vor Bevæggrund til at kræve Nærværelse hos Præsten. — Ogsaa i det andet Punktum har man jo fundet Uklarhed, f. Eks. i Udtrykket „Religionstjener“. Derved sigtes først og fremmest til Rabbinerne — den højtærede Minister mente ikke, de kom Lovforslaget ved, men det er som ovenfor nævnt en Misforstaaelse — men dernæst ogsaa til enhver anden, hvis Indvielse af Ægteskabet Parterne kunne ønske, enten man saa vil kalde vedkommende „Præst“ eller ikke. Naar det borgerlige er i Orden, maa det staa Parterne frit, hvem de ville henvende sig til, og man skal ikke nægte den Mand eller Kvinde, de henvende sig til, at give dem kirkelig Vielse, fordi han eller hun mulig ikke kan betegnes som Præst. Derfor have vi brugt dette Udtryk „Religionstjener“, som vi ikke selv have opfundet, men fundet i tidligere Forarbejder til denne Sag.

Det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) nævnte til Slutning Gebyrerne. Han sagde, det var en Misforstaaelse, naar vi syntes at være gaaede ud fra, at Gebyrerne ved borgerlig Vielse, som ganske vist ere dem, vi have haft for Øje, naar vi foreslaa 6 Kr., tilfaldt Øvrigheden, idet noget deraf gik til Statskassen. Det, der for os var det vigtigste, var ikke, om det gik til Præsten eller ikke, ikke *hans* Stilling til Pengene, men *Borgernes*. Det er vort Ønske, at faa indført en ensartet Takst over det hele for Ægteforeningen. Det er jo Borgerne lige meget ved borgerlig Vielse, hvor Pengene gaa hen, det er dem nok, at de skulle af med dem. Og det samme gælder her; hvem Pengene gaa til, er for Borgerne et underordnet Spørgsmaal. Jeg

sagde ogsaa i mit Indledningsforedrag, at det rette vistnok var, som det ogsaa var foreslaaet af Kommissionen, at dele Gebyrerne mellem Præsten og Kirketjeneren. Nu kom det ærede Medlem med den Tanke, at der aldeles ikke burde betales derfor. Ja, den Tanke har ogsaa noget tiltalende ved sig. Kun maatte det da ogsaa udstrækkes til borgerligt Ægteskab, som det nu finder Sted efter Loven af 13de April 1851.

Jeg har altsaa ved det, jeg nu har sagt, imødegaaet den Paastand, som fra flere Sider er kommen frem, at der med dette Forslag alligevel intet vilde opnaas. Man har sagt, at der ikke vilde opnaas noget for Præsterne, de fik dog ikke Frihed for at vie fraskilte o. s. v. o. s. v. Jeg har vist, at det er en fuldstændig Misforstaaelse. De faa dog ikke Samvittighedsfrihed, siger man. Jeg har vist, at det gøre de efter vort Forslag. At man fra anden Side ikke vil unde dem det, er en Sag for sig. Det er klart nok, hvad der efter vort Forslag opnaas for alle vedkommende. Der opnaas virkelig dette, at Præsten og Parterne blive stillede fuldstændig frit over for den kirkelige Vielse eller Indvielse, hvad man nu vil kalde det, og det er det, vi tilsigtede at opnaa.

Endelig er der det Spørgsmaal, som flere Talere have berørt, om den folkelige Opfattelse af Indskrivningen hos Præsten. Det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) erklærede med den Selvsikkerhed, hvormed han ynder at optræde, at den eksisterer ikke, den er overhovedet intetsteds at finde, og det slog det ærede Medlem saa fast, som om han vilde mane mig og min Mening ned i Pølen med det samme. Men til Trods for, at ogsaa det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds synes at have en lignende Erfaring, behøver jeg ikke at gaa længere end til den højtærede Minister, som netop bevidnede, at den eksisterede. Han betegnede dette Forhold som en Uskik — det gjorde jeg ogsaa — men han indrømmede, at det var til Stede (*Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet*: Ikke Retsbevidstheden!) Ja, jeg ved ikke, hvad den højtærede Minister mener dermed. Den højtærede Minister brugte det Udtryk: „Folk mene... om ikke at være berettigede, saa dog efter gammel Sæd og Skik at have en vis Berettigelse“ — det er de Ord, der staa i Rigsdagstidenden — „til at leve som Ægtefolk.“ Det var akkurat det, jeg sagde; de have vel en Følelse af, at de som gode kristne og som gode Borgere ikke bør betragte sig